

Суммар Д.В.

аспірант

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Summar Dmytro

Postgraduate Student

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: СУТЬ І ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ

FINANCIAL SECURITY: THE ESSENCE AND APPROACHES TO THE INTERPRETATION OF THE CONCEPT

У роботі проаналізовано різні підходи до трактування терміну фінансового забезпечення. Розглянуто ключові аспекти досліджуваного поняття й механізми ефективного використання фінансових ресурсів. За результатами систематизації даних запропоновано власне бачення підходів до трактування поняття фінансового забезпечення агропромислових підприємств. Описано процеси акумулювання й розподілу фінансових ресурсів, котрі сприяють розвитку агропромислового виробництва й аграрного сектору загалом. Визначено важливість інтеграції різних джерел фінансування, зокрема кредитування, самофінансування та бюджетне фінансування для забезпечення стійкого функціонування підприємств. Запропоновано комплексний підхід до тлумачення досліджуваного поняття, що враховує внутрішні й зовнішні фактори, які впливають на фінансове забезпечення.

Ключові слова: фінансове забезпечення, агропромислове виробництво, фінансові ресурси, джерела фінансування, фінансова стабільність.

The article analyses various approaches to the interpretation of the term financial support. The key aspects of the studied concept and mechanisms of efficient use of financial resources are considered. Based on the results of data systematisation, the author offers her own vision of approaches to the interpretation of the concept of financial support of agro-industrial enterprises. The main groups of financial resources used to ensure the activities of agricultural enterprises, as well as the mechanisms of their accumulation and distribution, are described. It is established that financial support includes not only the process of formation of finances, but also the management of costs, investments and optimisation of financial flows in the context of modern economic conditions. An integrated approach to financial provision is proposed, which takes into account internal and external factors affecting agro-industrial enterprises. The importance of integrating the processes of financing, lending, self-financing and budget financing to achieve sustainability and competitiveness of enterprises in the market is determined. Within the framework of this concept, attention is focused on the need to effectively use the methods and tools of the financial mechanism that contribute to the development and modernisation of agricultural production. The role of financial support in the formation of economic sustainability and sustainable development of business entities, improving their competitive position in the global environment is considered. It is determined that for the effective functioning of agro-industrial enterprises it is important to improve the management of financial resources, in particular through the development of clear financing strategies and reduction of financial risks. It is concluded that in order to achieve high efficiency of agro-industrial enterprises and ensure a competitive market position, it is necessary to apply an integrated approach to financial support, which includes the management of financial flows and constant updating of financial instruments and mechanisms.

Keywords: financial support, agricultural production, financial resources, sources of financing, financial stability..

Постановка проблеми. Фінансове забезпечення агропромислового виробництва виступає одним із ключових чинників його стабільного розвитку та дієвого функціонування. Агропромисловий комплекс об'єктивно можна вважати вагомим домінантом у забезпеченні продовольчої безпеки країни загалом. При цьому необхідно враховувати, що його діяльність перебуває в безпосередній взаємодії із доступністю фінансових ресурсів. Адже для реалізації виробни-

чих процесів усім суб'єктам необхідна наявність значної кількості різних інвестицій у технічне оснащення, модернізацію й оновлення технологічних процесів, розвиток працівників тощо.

В умовах поточної ринкової ситуації фінансове забезпечення агропромислового виробництва формується шляхом наявності власних, позикових і залучених фінансових ресурсів. Водночас важливо реалізувати ефективно управління усіма фінансовими

потоками для мінімізації ризиків і підвищення конкурентоспроможності.

Враховуючи, що аграрна сфера залишається однією з найуразливіших відносно економічних, природних, ринкових та інших викликів, недостатнє фінансування провокує зниження продуктивності, скорочення виробництва та уповільнення функціонування суб'єктів загалом. Зважаючи на означене, питання ефективного фінансового забезпечення аграрного виробництва було і залишається доволі актуальним для підприємств, регіону та країни в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над дослідженням підходів до трактування поняття фінансового забезпечення, його значення в формуванні ефективної та продуктивної діяльності працюють різні науковці і практики, серед яких: Н. Іванисько [1], С. Бестужева [2], Н. Пігуль [3], І. Єпіфанова [4], О. Яцух [5], Н. Карпишин [6], О. Гривківська [7], К. Кватернюк [8], Ю. Кірсанова [9], Т. Захарченко [10], І. Осьмірко [11], О. Стефанишин [12], В. Ільчук [13], І. Зятковський [14], Л. Васечко [15], О. Колодізева [16], Г. Возняк [17], О. Василик [18], О. Міщук [19], Т. Говорушко [20] та інші.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є встановлення підходів і виявлення закономірностей до трактування поняття фінансового забезпечення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сутність фінансового забезпечення та його значення в розвитку підприємств пояснюють не тільки внутрішні аспекти управління фінансовими потоками, але й взаємодією з національними державними й міжнародними інституціями та ринковим середовищем. Трактування поняття фінансового забезпечення відображає різні підходи, які враховують як теоретичні аспекти, так і практичні механізми різних фінансових потреб. Науковці й практики відображають різні точки зору щодо визначення поняття, яке дає змогу створити всесторонню картину про значення фінансів у забезпеченні стабільного розвитку підприємств.

Наприклад, Н. Іванисько розглядає фінансове забезпечення в розрізі трьох основних груп: через систему джерел та форм фінансування; у якості сукупності економічних відносин та через призму заходів і ряду умов, що забезпечують процес формування й використання фінансових ресурсів, систематизованих за певною метою [1]. С. Бестужева до ключових аспектів фінансового забезпечення відносить його трактування як: систему взаємодії між суб'єктами акумулювання фінансових ресурсів; процес покриття витрат фінансовими ресурсами і їх акумулювання; сукупність різних методів, інструментів і важелів, які використовуються при створенні й використанні фінансових ресурсів; систему форм та джерел фінансування; діяльність, що спрямована на управління капіталом [2].

Н. Пігуль, О. Люта та А. Бойко поняття фінансового забезпечення розглядають у вузькому й широкому розумінні, виділивши чотири підходи до її трактування, зокрема: підсистему фінансово-кредитного механізму; спосіб покриття витрат фінансовими ресурсами; метод впливу на соціальні й економічні процеси; достатній розмір грошових фондів [3]. І. Єпіфанова дотримується подібного підходу. У вузькому розумінні фінансове забезпечення відображає систему фінансування,

яка реалізується через форми й методи, а в широкому – систему фінансових відносин, котра володіє ширшим масивом методів і форм, які сприяють створенню, мобілізації й використанню різних фондів на рівні підприємств і країни [4].

Серед поглядів науковців наявні різні підходи до трактування поняття фінансового забезпечення. Н. Іванисько визначила сім ключових, серед яких: системний (розглядає через джерела, форми й методи фінансування); об'єктний (спрямовує відносини на пошук, акумулювання і подальше ефективне використання ресурсів); процесний (забезпечення процесу формування фінансових ресурсів через заходи й умови, що сприяють подальшому ефективному їх використанню для економічного зростання й формування фінансового підґрунтя); затратний (затрати покриваються фінансовими ресурсами); методологічний (фінансовий механізм впливає на методи фінансового впливу соціально-економічного розвитку); функціональний (фінансове забезпечення виступає основою функціонального регулювання); організаційний (обґрунтування організації через призму встановлення величини фінансових ресурсів, їх обґрунтованого прогнозування і створення фінансових резервів) [1].

О. Яцух пропонує чотирнадцять підходів до трактування досліджуваного поняття. Систематичний підхід визначає фінансове забезпечення сукупністю економічних відносин, які залучають фінансові ресурси в діяльність підприємств. За динамічного підходу фінансове забезпечення повинно враховувати динамічну структуру ресурсів і залежить від розвитку продуктивних сил. Предметний підхід робить акцент на виокремлення мети, завдань, функцій, джерел і обсягів фінансових ресурсів. Ситуаційний розглядає фінансове забезпечення в якості системи, яка змінюється, враховуючи внутрішні і зовнішні загрози; синергічний – на отримання додаткового ефекту і синергії всіх компонентів фінансового забезпечення. За інтеграційного підходу передбачається оптимізація форм і джерел зміцнення фінансового стану. При проектному підході необхідно чітко планувати заходи формування фінансових ресурсів. Фінансове забезпечення формуванню цільових фондів в процесному підході сприяє [5].

Ще одним підходом, що наводить автор, є редуційний, який відображає перехід від складної до простої форми ресурсного забезпечення. За індикаторного фінансового забезпечення спрямоване на розробку індикаторів, котрі визначають ефективність залучення форм капіталу. Функціональний передбачає створення умов забезпечення сталого розвитку аграрної сфери. При оцінювальному підході фінансове забезпечення орієнтоване на розробку умов і заходів, що оптимізують витрати і підвищують ефективність використання ресурсів. Уніфікований підхід пояснює поняття через систему економічних відносин, розроблених за організаційними принципами, методами й формами впливу на суб'єкт господарювання. Ще за одного підходу фінансове забезпечення трактується як комплекс заходів, які впливають на управління фінансовими ресурсами [5].

У праці С. Бестужевої виокремлено три підходи до визначення суті фінансового забезпечення, а саме: процесний, за якого визначається поняття як діяльність або процес, спрямований на акумулювання фінансових ресурсів; системний, де фінансове забезпечення

виступає системою заходів чи відносин, що забезпечують акумулювання фінансових ресурсів; функціональний, при якому визначаються методи, важелі та різні інструменти, котрі впливають на соціально-економічний розвиток. За першого підходу наголошується, що акумулювання виключно власних ресурсів недостатньо для забезпечення конкурентоспроможного підприємства на зовнішньому ринку за умов врахування специфічних особливостей їх діяльності та змін ринкових умов. При другому підході акцентується, що залучення значних ресурсів не матиме позитивного ефекту без результативності. Третій підхід орієнтується на розробку методів і важелів спрямування фінансового забезпечення на соціально-економічний розвиток суб'єктів господарювання [2].

Н. Карпишин акцентує, що вітчизняна фінансова наука досліджуване поняття розглядає в якості методу фінансового механізму, що використовується при розподілі й перерозподілі національного продукту. При цьому авторка вбачає, що даний механізм забезпечує визначення джерел і форм фінансування господарської діяльності, спрямованих на досягнення поставленої мети [6]. О. Гривківська фінансове забезпечення також розглядає через метод, спрямований на фінансування достатнього обсягу фінансових ресурсів для беззбиткової діяльності, підвищення ефективності господарювання й зміцнення економіки. Тобто фінансова діяльність господарюючих суб'єктів повинна бути спрямована на ефективне формування й раціональне використання фінансових ресурсів, що неможливо без оптимальної взаємодії компонентів фінансового забезпечення, зокрема кредитування, цільового й самофінансування [7].

На думку К. Кватернюк фінансове забезпечення формує й використовує фонди коштів, що характеризують зміст фінансового впливу на аспекти економічного розвитку [8]. Ю. Кірсанова розглядає його як підсистему фінансового механізму, який існує поряд з плануванням і регулюванням [9]. Т. Захарченко досліджуване поняття розглядає як систему фінансових відносин суб'єкта господарювання, спрямованих на формування достатніх обсягів фінансових ресурсів для фінансового стійкого й прибуткового функціонування підприємства [10]. На думку І. Осьмірко це сукупність економічних відносин, які з'являються при пошуку, залученні й ефективному використанні фінансових ресурсів, організаційно-управлінських принципів, форм та методів фінансування з фінансовими важелями й інструментами, які впливають на фінансове становище підприємств [11].

О. Стефанишин фінансове забезпечення розглядає як сукупність економічних і організаційно-правових заходів, спрямованих на пошук, акумулювання й використання різних видів і форм фінансових ресурсів, які сприяють розширеному відтворенню та створенню ефективних умов розвитку підприємств. Воно реалізується за рахунок фінансових інструментів, для яких притаманні різні важелі впливу. Автор виділив ключові аспекти визначення: акумулювання ресурсів; заходи для покриття потреб і витрат суб'єктів у капіталі; забезпечення грошовими коштами; економічні відносини, пошук і ефективне використання ресурсів за обліково-управлінським принципом; методи, важелі, інструменти, які сприяють створенню й використанню

фінансових ресурсів; процес налаштування фінансування; створення цільових фондів; постійність процесів відтворення [12].

В. Ільчук і П. Шпомер трактує фінансове забезпечення як систему цілеспрямованих процесів від пошуку до використання ресурсів, що реалізують суб'єкти фінансових відносин для потреб відтворення матеріально-технічної бази щодо одержання фінансового ефекту [13].

На думку І. Зятковського фінансове забезпечення – це система джерел і форм фінансування, котрі сприяють розвитку соціально-економічної сфери [14]. Подібної думки дотримується Л. Васечко, зазначаючи, що фінансове забезпечення розглядає в якості системи джерел і форм фінансування, що забезпечують розвиток соціально-економічної сфери, не деталізуючи при цьому форми фінансування [15]. О. Колодізева поняття трактує через сукупність економічних відносин, які з'являються в процесі пошуку, залучення й раціонального використання фінресурсів, та організаційних і управлінських принципів, форм і методів, які впливають на ресурси для інноваційного розвитку національної економіки [16]. Г. Возняк зосереджує увагу на фінансовому забезпеченні інноваційної діяльності в якості комплексу методів і важелів, що впливають на інноваційні процеси в різних сферах через систему фінансування [17].

За підходом О. Василика фінансове забезпечення виступає функцією фінансового механізму, що реалізується через використання методів, самофінансування, бюджетного фінансування й кредитування [18]. Водночас, О. Гривківська відзначає ефективне формування та найраціональніше використання фінансових ресурсів, за умови оптимальної взаємодії таких компонентів, як: кредитування, цільове й самофінансування [7].

О. Міщук розглядає фінансове забезпечення в якості комплексу заходів, що забезпечують економічне зростання фінансових ресурсів на основі методів, форм і способів фінансування [19].

Т. Говорушко свою увагу зосереджує на фінансовому забезпеченні малого бізнесу в якості специфічного механізму, котрий включає методи, важелі, інструменти й форми прояву й використання, які забезпечують процеси ефективного розвитку малих суб'єктів діяльності [20].

Проаналізувавши вище наведені визначення, установлено наявність розбіжностей у трактуванні поняття, що підтверджує його складність і багатогранність. Вважаємо за доцільно виокремити чотири підходи до визначення фінансового забезпечення (рис. 1).

Отже, науковці розглядають фінансове забезпечення в якості методу фінансового механізму, системи фінансових відносин, сукупності економічно-організаційних заходів, системи джерел і форм фінансування та як комплекс заходів. Водночас у більшості визначень наявні такі ключові аспекти: формування й використання фінансових ресурсів; джерела й форми фінансування; фінансові відносини і механізм та процеси відтворення.

Найповнішим можна вважати підхід, у якому поєднуються елементи всіх груп, та фінансове забезпечення визначається в якості системи цілеспрямованих процесів, що поєднують етапи від пошуку до використання фінансових ресурсів, які реалізуються суб'єктами господарювання шляхом використання методів, форм

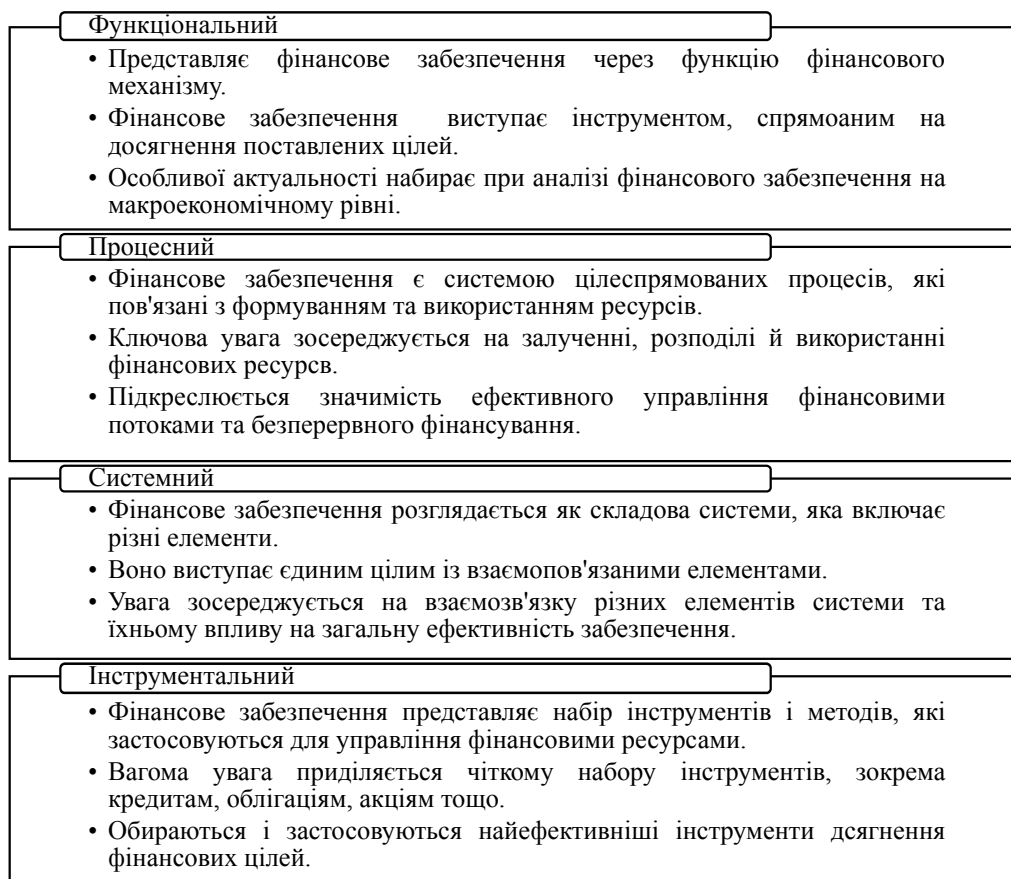

Рис. 1. Підходи до визначення поняття фінансового забезпечення

Джерело: складено автором

інструментів та важелів. При цьому потрібно враховувати, що поняття не є статичним, а змінюється з урахуванням внутрішніх та зовнішніх факторів. Для ефективного фінансового забезпечення потрібно враховувати специфіку галузі, у якій функціонує підприємство та особливості його діяльності.

Враховуючи зазначене, вважаємо за доцільне запропонувати власне трактування досліджуваного поняття за урахуванням агропромислового вектору, за якого фінансове забезпечення агропромислового виробництва необхідно розглядати як систему акумулювання, розподілу й ефективного використання фінансових ресурсів для підтримки, розвитку й модернізації підприємства на всіх етапах функціонування для створення економічно стійкого середовища його функціонування й забезпечення конкурентної ринкової позиції.

Висновки. Фінансове забезпечення – важливий елемент діяльності агропромислових підприємств, котрий охоплює етапи від акумулювання до раціонального використання фінансових ресурсів. Огляд підходів до трактування досліджуваного поняття відображає його багатогранність і складність. Аналіз наукових поглядів демонструє, ефективне функціонування господарюючих суб'єктів можливе за умови застосування системного підходу. Досить важливим є функціональний підхід, який сприяє оптимізації витрат і підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів.

Отже, комплексний підхід до фінансового забезпечення виступає основою досягнення високої ефективності агропромислових підприємств в умовах ризиків та забезпечити їх сталий розвиток.

Список використаних джерел:

1. Іванисько Н. М. Теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 1 (107). С. 156–162. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2024-1\(107\)-156-162](https://doi.org/10.26642/jen-2024-1(107)-156-162)
2. Бестужева С. В. Теоретико-методичні аспекти вибору форми фінансового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-60>
3. Пігуль Н., Люта О., Бойко А. Фінансове забезпечення соціальної сфери в Україні. *Вісник Національного банку України*. 2015. № 1. С. 30–35.
4. Єпіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: теоретико-методологічні аспекти фінансового забезпечення: монографія. Вінниця : ВНТУ, 2019. 384 с.
5. Яцук О. О. Сутність та зміст фінансового забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств. *Економіка. фінанси. менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 10. С. 133–145.
6. Карпишин Н. Сутність, джерела та форми фінансового забезпечення охорони здоров'я. *Світ фінансів*. 2007. № 2 (11). С. 63–72.

7. Гривківська О. В. Теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення діяльності підприємств. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2014. № 2. С. 12–15.
8. Кватернюк К. Ю. Концептуальні засади формування фінансового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 6. Т. 3. С. 106–111.
9. Кірсанова Ю. В. Механізм фінансово-економічного забезпечення діяльності обслуговуючих кооперативів з водопостачання та водовідведення з кодом неприбутковості. *Економіка: реалії часу*. 2013. № 2 (7). С. 135–143.
10. Захарченко Т. О. Управління фінансовим забезпеченням підприємств в сучасних умовах. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 2. С. 199–204. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.199.204>
11. Осьмірко І. В. Система фінансового забезпечення інноваційного розвитку: поняття, структура та принципи функціонування. *Бізнес Інформ*. 2012. № 7. С. 47–49.
12. Стефанишин О. Б. Теоретичні основи визначення сутнісних характеристик, функцій та складових фінансового забезпечення суб'єктів господарювання. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 40–43.
13. Ільчук В. П., Шпомер Т. О. Фінансове забезпечення сталого розвитку підприємств реального сектору економіки. *Проблеми економіки*. 2018. № 2 (36). С. 310–316.
14. Зятковський І. В. Фінансове забезпечення діяльності підприємств: монографія. Тернопіль : Економічна думка, 2000. 215 с.
15. Васечко Л. Співвідношення понять «фінансовий механізм», «механізм фінансування», «фінансове забезпечення», «фінансове регулювання». *Вісник Львів. ун-ту. Сер.: Економіка*. 2009. № 41. С. 103–107.
16. Колодізева О. М. Методологічні засади фінансового забезпечення управління інноваційним розвитком економіки: монографія. Харків : ВД ІНЖЕК, 2009. 278 с.
17. Возняк Г. В., Кузнецова А. Я. Інноваційна діяльність промислових підприємств та способи її фінансування в Україні: монографія. Київ : УБС НБУ, 2007. 183 с.
18. Василик О. Д. Теорія фінансів. Київ: НІОС, 2000. 416 с.
19. Міщук О. В. Фінансове забезпечення економічного зростання: теоретичний аспект. *Фінанси, банки, інвестиції*. 2011. № 2. С. 9–12.
20. Говорушко Т. А. Концепція фінансового забезпечення малих промислових підприємств. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2010. № 4. С. 100–104.

References:

1. Ivanysko N. (2024) Teoretychni pidkhody do vyznachennia finansovoho zabezpechennia [Theoretical approaches to the definition of financial support]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, vol. 1 (107), pp. 156–162. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2024-1\(107\)-156-162](https://doi.org/10.26642/jen-2024-1(107)-156-162)
2. Bestuzheva S. (2023) Teoretyko-metodychni aspekty vyboru formy finansovoho zabezpechennia zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstva [Theoretical and methodological aspects of choosing the form of financial security of the enterprise's external economic activity]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-60>
3. Pihul N., Liuta O., Boiko A. (2015) Finansove zabezpechennia sotsialnoi sfery v Ukraini [Financial support for the social sector in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy*, vol.1, pp. 30–35.
4. Iepifanova I. (2019) *Upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu promyslovykh pidpriemstv: teoretyko-metodolohichni aspekty finansovoho zabezpechennia: monohrafiia* [Management of innovation activity of industrial enterprises: theoretical and methodological aspects of financial support: monograph]. Vinnytsia: VNTU, 384 p. (in Ukrainian)
5. Iatsukh O. (2018) Sutnist ta zmist finansovoho zabezpechennia diialnosti silskohospodarskykh pidpriemstv [Essence and content of financial supply of agricultural enterprises' activity]. *Ekonomika. finansy. menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, vol. 10, pp. 133–145.
6. Karpyshyn N. (2007) Sutnist, dzherela ta formy finansovoho zabezpechennia okhorony zdorovia [The essence, sources and forms of financial support for healthcare]. *Svit finansiv*, vol. 2 (11), pp. 63–72.
7. Hryvkiivska O. (2004) Teoretychni pidkhody do vyznachennia finansovoho zabezpechennia diialnosti pidpriemstv [Theoretical approaches to determining the financial support of enterprises]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, vol. 2, pp. 12–15.
8. Kvaterniuk K. (2010) Kontseptualni zasady formuvannia finansovoho zabezpechennia zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstva [Conceptual bases of formation of financial support for foreign economic activity of an enterprise]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 6, pp. 106–111.
9. Kirsanova Yu. (2013) Mekhanizm finansovo-ekonomichnoho zabezpechennia diialnosti obsluhovuiuchykh kooperatyviv z vodopostachannia ta vodovidvedennia z kodom neprybutkovosti 0011 [The mechanism of financial and economic activity of service providing cooperatives of water supply and sanitation with tax-exempt status code 0011]. *Ekonomika: realii chasu*, vol. 2 (7), pp. 135–143.
10. Zakharchenko T. (2022) Upravlinnia finansovym zabezpechenniam pidpriemstv v suchasnykh umovakh [Financial support management of enterprises in modern conditions]. *Innovation and Sustainability*, no. 2, pp. 199–204. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.2.199.204>
11. Osmirko I. (2012) Systema finansovoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku: poniattia, struktura ta pryntsyipy funktsionuvannia [The system of financial support for innovative development: concept, structure and principles of functioning]. *Business Inform*, vol. 7, pp. 47–49.
12. Stefanyshyn O. (2016) Teoretychni osnovy vyznachennia sutnisnykh kharakterystyk, funktsii ta skladovykh finansovoho zabezpechennia subiektiv hospodariuvannia [Theoretical foundations for determining the essential characteristics, functions and components of financial support of business entities]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. vol. 10, pp. 40–43.
13. Ilchuk, V., Shpomer, T. (2018). Finansove zabezpechennia staloho rozvytku pidpriemstv realnoho sektora ekonomiky [Financial support for the sustainable development of enterprises in the real sector of the economy]. *Problemy ekonomiky*, vol. 2 (36), pp. 310–316.
14. Ziatkovskiy I. (2000) *Finansove zabezpechennia diialnosti pidpriemstv: monohrafiia* [Financial support of enterprises: monograph]. Ternopil: Ekonomichna dumka, 215 p. (in Ukrainian)

15. Vasechko L. (2009) Spivvidnoshennia poniat “finansovyi mekhanizm”, “mekhanizm finansuvannia”, “finansove zabezpechennia”, “finansove rehuliuivannia” [Correlation of the concepts of “financial mechanism”, “financing mechanism”, “financial provision”, “financial regulation”]. *Visnyk Lviv. yn-tu, Ser. Ekonomika*, is. 41, pp. 103–107.
16. Kolodizieva O. (2009) *Metodolohichni zasady finansovoho zabezpechennia upravlinnia innovatsiinym rozvytkom ekonomiky: monohrafiia* [Methodological principles of financial support for the management of innovative economic development: monograph]. Kharkiv: VD INZhEK, 278 p. (in Ukrainian)
17. Vozniak H., Kuznetsova A. (2007) *Innovatsiina diialnist promyslovykh pidpriemstv ta sposoby yii finansuvannia v Ukraini: monohrafiia* [Innovative activity of industrial enterprises and ways of its financing in Ukraine: monograph.]. Kyiv: UBS NBU, 183 p. (in Ukrainian)
18. Vasylyk O. (2000) *Teoriia finansiv* [Theory of Finance]. Kyiv: NIOS, 416 p. (in Ukrainian)
19. Mishchuk O. (2011) Finansove zabezptchennya ekonomichnogo zrostantnya: teoretuchnuy aspekt [Financial support for economic growth: theoretical aspect]. *Finansy, banky, investysii-Finance, banks, investments*, vol. 2, pp. 9–12.
20. Hovorushko T. (2010) Kontseptsiiia finansovoho zabezpechennia malykh promyslovykh pidpriemstv [The concept of financial support for small industrial enterprises. Formation of market relations in Ukraine]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, vol. 4, pp. 100–104.